

EMMA HELLE

2.5.–30.9.2024

SOMMARGÄSTER
KESÄVIERAAT
SUMMER GUESTS

EMMA HELLE: SOMMARGÄSTER

Sommaren 2024 bjuder Söderlångvik in skulptören Emma Helle, vars karakteristiska, sprudlande konstverk hittat en värdig hemvist i Amos Andersons herrgård. Utställningen delar namn med titelverket *Sommargäster*, där en kvinna slappnar av i en fåtölj under ett träd som dignar med allehanda djur och växter.

I Helles värld samsas så många mytologier, epoker och kulturella kontexter med varandra att den brokiga skaran skulpturer och skisser vi fått äran att ställa ut osökt för tankarna till Amos olika umgängeskretsar och sommargäster från vitt skilda håll.

Hit bjöds allt från presidenter och ministrar till skådespelare, konstnärer, operasångerskor, marthor och affärsmän. Men likafullt var gårdens personal välkomna in på en kopp kaffe med sin chef med jämna mellanrum, och deras barn lär ska ha fått tillstånd att leka kurragömma i herrgården då Anderson var bortrest.

Liknande yvighet och mångfald hittar vi i Emma Helles färgstarka skara konstverk, där också olika material sömlöst varvas med varandra. Porslin, keramik och trä används delvis helt väsensskilt av Helle, och vissa av skulpturerna tar dessutom gamla möbler i besittning. Verken är gjorda mellan

år 2011–2024 och man slås av hur mångfacetterad årets uppsättning av sommargäster är.

Emma Helles kanske mer kännspaka kvinnor, djur och diverse mytologiska varelser får här sällskap av ett stort vilande huvud samt verk som belyser psyke och moral. Hon varvar det groteska med det lekfulla, det allmänmännliga med sinnrika detaljer, och som på Amos tid får en del av gästerna njuta av parken, då tolv ur jorden stigande alrunor placeras ut i rabatterna kring museet.

Under Helles besök till Söderlångvik ifjol 2023 såddes frön till ett par av verken: *Lejonet* och *Äppelträdet* för dialog med museibyggnadens lejonljusstakar i porslin och såklart även kommenterar Anu Tuominens *Händelseförlopp*, en ready-made med fyra gamla porslinsäppelträd där både keruberna och trädet sakta vittrar sönder.

Förutom att hennes verk ofta lånar av både barock- och rokokokonst, är äldre kyrkokonst och medeltiden också en viktig inspirationskälla. På utställningen visas också hennes skisser målade i Paris år 2017. I dem träder särskilt Notre-Dames detaljer och Musée de Clunys medeltida skulpturer fram, men även andra motiv från staden.

Emma Helle har en del starkt allegoriska verk som anspelar på antika myter och lyfter frågor om vad metamorfoser symboliserar och exempelvis *Unhola*, *Glömska*, som fått sitt beskrivande namn av att lusthus kallas så i Savolax i Amos sovrum som med sina tre trebenta etage påtagligt

kommenterar både minne, medvetande och Freuds syn på psyket.

Det är ofta just idéer, begrepp och definitioner som manar fram Helles konstverk. Hon planerar emellanåt verken i detalj, men talar med vördnad om de olika materialens egenskaper som formar processen. Leran som snabbt och följsamt svarar vid beröring, mer stumt trä vars fibrer och ådring ändå ger bildhuggaren hänvisningar om vad det riktigt vill bli, och porslin som på samma gång är resligt och egensinnigt. Samt såklart det faktum att mellan vart tionde till tjugonde föremål som bränns tenderar spricka i ugnen, gör att planeringen ändå mer är en hänvisande nickning åt uttänkt håll. Andra gånger bara sätter hon i gång och då är utgångspunkten i regel mest lik en ful blomkruka.

Emma Helle föddes 1979 i Stockholm. Hon flyttade till Finland som treåring och hittade lera redan i barndomen: på skolgården formades hela miniatyrvärldar, och när mamman till slut tröttnade på att flickan kom hem med lera på byxor och ansikte anmäldes denna till en keramikklubb. Under hela sin uppväxt tecknade och målade Helle och fick tidigt sikte på konststudier: i ett talande minne från gymnasiet springer en lärare ikapp den skolkande tonåringen, men istället för att ge henne en utskällning ställer han en uppriktigt fråga ”Har du funderat på att bli konstnär?”

Efter ett år i Karleby på Nordiska konstskolan kom hon in på Bildkonstakademien där hon studerade år 1999–2007. Och allt sedan de senare studieåren har hon varit yrkesverksam konstnär. I över tio år har hon haft sin ateljé i konstnärskollektivet i Savio, Kervo, där ett tjugotal konstnärer huserar i en flygel av den tidigare gummifabriken. Helles ateljé är härligt lagom kaotisk med motorsågar, skulpturer, krokiskisser från någon av de stunder då konstnärskollektivet samlas här för att rita av modeller, och till och med ett gammalt piano för sena jazzkvällar i goda vänners lag.

Emma Helle har haft ett tiotal separatutställningar sedan 2009, deltagit i otaliga grupputställningar sedan 2003 och även samarbetat tvärkonstnärligt med bland annat teater och lyrik. Hennes verk återfinns idag i flera framstående konstsamlingar.

EMMA HELLE: KESÄVIERAAT

Kesällä 2024 Söderlångvikin kutsuvieraana on kuvanveistäjä Emma Helle, jonka omaleimaiset, ylenpalttiset teokset ovat löytäneet arvoisensa kodin Amos Andersonin kartanosta. Näyttely on saanut nimensä teokselta *Kesävieraat*, jossa nainen rentoutuu nojatuolissa kaiken maailman eläimiä ja kasveja notkuvan puun alla.

Helteen maailmassa törmäilevät niin monet mytologiat, aikakaudet ja kulttuuriset kontekstit, että kartanolla esiteltävien veistosten ja luonnosten kirjava joukko tuo väistämättä mieleen Amos Andersonin lukuisat seurapiirit ja eri puolilta tulevat kesävieraat.

Kartanon vieraisiin kuului niin presidenttejä kuin ministereitä, näyttelijöitä, taiteilijoita, oopperalaulajia, marttoja ja liikemiehiä. Kuitenkin myös tilan henkilökunta oli säännöllisin väliajoin tervetullut nauttimaan kupillisen kahvia pomon seurassa, ja lasten kerrotaan saaneen leikkiä piilosta kartanossa Andersonin ollessa poissa.

Vastaavaa suurpiirteisyyttä ja moninaisuutta löytyy myös Emma Helteen värikylläisten teosten parvesta, jossa lisäksi eri materiaalit kietoutuvat toisiinsa saumattomasti. Helle käyttää teoksissaan posliinia, keramiikkaa ja puuta osin täysin erilaisin tavoin, ja joissakin veistoksissa on hyödynnetty myös vanhoja

huonekaluja. Teokset on tehty vuosina 2011–2024, ja kesävieraiden kirjo tänä vuonna on ällistyttävä.

Emma Helteen kenties tunnistettavimmat hahmot – naiset, eläimet ja mytologiset olennot – ovat saaneet seurakseen suuren lepäävän pään sekä teoksia, jotka valaisevat psyykeä ja moraalialia. Hän yhdistelee groteskia leikkisään, yleisinhimillistä kekseliäisiin detaljeihin, ja aivan kuten Amos Andersonin päivinä, osa vieraista pääsee nauttimaan puistosta, kun kaksitoista maasta kohoavaa alruunaa sijoitetaan museon ympäriellä oleviin kukkapenkkeihin.

Helteen vieraillessa Söderlångvikissa vuosi sitten kylvettiin siemenet kahdelle teokselle: *Leijona* ja *Omenapuu* käyvät vuoropuhelua museorakennuksen posliinisten leijonakynntilänjalkojen kanssa ja kommentoivat tietysti myös Anu Tuomisen readymade-teosta *Tapahtumien kulku*, jossa neljä vanhaa posliinista omenapuuta kerubeineen saa hitaasti rapautua.

Helle käyttää teoksissaan usein lainoja barokin ja rokokoon taiteesta, mutta myös vanhemmasta keskiajan ja kirkkotaiteesta. Näyttelyssä on esillä myös hänen Pariisissa vuonna 2017 maalaamiaan luonnoksia, joissa pääosassa ovat Notre-Damen yksityiskohdat ja Musée de Clunyn keskiaikaiset veistokset, mutta mukana myös muita aiheita kaupungista.

Osa Emma Helteen teoksista on vahvasti allegorisia, ne viittaavat antiikin myytteihin ja herättävät kysymyksiä siitä, mitä muodonmuutokset oikeastaan symboloivat. Hyvä esimerkki tästä on savolaisten huvimajojen mukaan nimetty

Unhola Amosin makuuhuoneessa, joka kolmen kolmi-jalkaisen tasonsa kautta kommentoi konkreettisesti muistia, tietoisuutta ja Freudin näkemystä psyykestä.

Usein juuri ideat, käsitteet ja määritelmät toimivat herätteenä Helteen teoksiin. Vaikka hän joskus suunnittelee teokset tarkasti etukäteen, hän puhuu silti kunnioittavasti materiaalien prosessia ohjaavista erityispiirteistä: savesta joka reagoi kosketukseen nopeasti ja joustuen, vaitonaisemmasta puusta, jonka syyt kuitenkin antavat veistäjälle vihjeitä siitä millaiseksi se haluaa tulla, sekä posliinista, joka on samanaikaisesti sekä ylvästä että omapäistä. Sekä tietenkin myös siitä, että kun yksi kymmenestä tai kahdestakymmenestä esineestä kuitenkin halkeaa poltettaessa, on suunnittelu lopulta lähinnä hatunnosto alkuperäisille aikomuksille. Toisinaan Helle vain ryhtyy työhön, jolloin lähtökohta muistuttaa pikemminkin rumaa kukkaruukkua.

Emma Helle syntyi vuonna 1979 Tukholmassa. Hän muutti Suomeen kolmevuotiaana ja löysi saven jo lapsena: koulun pihalla syntyi kokonaisia miniatyyrimaailmoja. Kun äiti lopulta kyllästyi siihen, että tyttö tuli kotiin housut ja kasvot savessa, hän ilmoitti tämän savityökerhoon. Koko lapsuutensa ajan Helle piirsi ja maalasi ja pian olivat taideopinnot jo tähtäimessä: kuvaavaa on eräs muisto lukioajoilta, jossa opettaja nappasi koulusta pinnaavan teinin kiinni, mutta nuhteiden sijasta kysyikin vilpittömästi: ”Oletko koskaan ajatellut ryhtyväsi taiteilijaksi?”

Opiskeltuaan vuoden Kokkolassa Pohjoismaisessa taidekoulussa Helle siirtyi Kuvataideakatemiaan, jossa hän opiskeli vuosina 1999–2007. Opiskelun loppuajoista lähtien hän on työskennellyt taiteilijana. Yli kymmenen vuoden ajan Helteellä on ollut työhuone Keravan Saviossa sijaitsevassa taiteilijakollektiivissa, jossa parisenkymmentä taiteilijaa työskentelee entisen kumitehtaan sivusiivessä. Helteen työhuone on juuri sopivan kaoottinen, täynnä moottorisahoja, veistoksia, croquisluonnoksia taiteilijakollektiivin elävän mallin piirustus-sessioista, sekä vanha piano jazz-jammailuun kaveribändin kanssa.

Emma Helle on pitänyt kymmenkunta yksityisnäyttelyä vuodesta 2009 alkaen, osallistunut lukemattomiin ryhmänäyttelyihin vuodesta 2003 lähtien, ja tehnyt poikkitaiteellista yhteistyötä esimerkiksi teatterin ja runouden parissa. Hänen teoksiaan on useissa merkittävässä taidekokoelmissa.

EMMA HELLE: SUMMER GUESTS

The invited artist at Söderlångvik Manor in summer 2024 is sculptor Emma Helle, whose distinctive, exuberant artworks have found a worthy home at Amos Anderson's summer residence. The exhibition gets its name from the titular piece *Summer Guests*, which depicts a woman relaxing in an armchair under a tree that is laden with all kinds of animals and plants.

Helle's world teems with so many mythologies, epochs and cultural contexts that the colourful congregation of her sculptures and sketches we have the privilege to exhibit at Söderlångvik inevitably recalls the sweep of Amos Anderson's social circles and summer guests from far and wide.

Guests entertained at the manor ranged from presidents and ministers to actors, artists, opera singers, businessmen, and members of the Martha Association of home economics. Also the manor's staff were frequently invited to have a cup of coffee with their boss, and it is said that children were allowed to play hide-and-seek in the house when Anderson was away.

A similar generosity and diversity can be found in Emma Helle's crew of colourful works, which seamlessly entwine different materials. Porcelain, ceramics and wood are used in

distinct ways in Helle's work, and some of her sculptures even press old furniture into service. The works in the show were created between 2011 and 2024, and the diversity among this year's summer guests is striking indeed.

Emma Helle's perhaps most characteristic figures – women, animals and mythological creatures – are here joined by a large resting head and works that examine the psyche and morality. Helle layers the grotesque with the playful, the universally human with ingenious details, and just as in Amos's day, some of the guests will get to enjoy the park, as when twelve mandrakes are planted in flowerbeds around the museum to peek up from the soil.

When Helle visited Söderlångvik last year, the seeds were sown for a couple of the works, *The Lion* and *The Apple Tree*, which engage in a dialogue with porcelain lion candlesticks in the museum while obviously commenting also on Anu Tuomi-*nen's Chain of Events*, a readymade of cherubs and four old apple trees in porcelain, with everything slowly crumbling away.

In addition to frequently borrowing from both Baroque and Rococo art, Helle draws heavily on older church art and the Middle Ages. The exhibition also features sketches she painted in Paris in 2017. Abounding in details of Notre-Dame and medieval sculptures in Musée de Cluny, they include also other motifs from the city.

Some of Emma Helle's works are highly allegorical, alluding to ancient myths and interrogating the underlying symbolism

of metamorphoses. A case in point is *Unhola, Folly*, its evocative title deriving from the fact that in the Savo region of Finland, gazebos are called “places of forgetfulness”. Moreover, the work is installed in Amos’s bedroom, where its three three-legged levels are a vivid commentary on memory, consciousness and Freud’s view of the psyche.

Indeed, it is ideas, concepts and definitions that often serve as the trigger for Helle’s works. She does occasionally plan her works in detail, yet she also speaks with respect about the properties of the materials that shape the process: clay, with its immediate and compliant responsiveness to touch; taciturn wood, whose fibres and grain nevertheless hint to the sculptor what it really wants to become; and porcelain, which is lofty and headstrong at the same time. And, of course, the fact that one out of every ten or twenty objects fired in the kiln tends to crack makes planning seem more like a nod in the direction of the eventual aim. Other times, Helle just dives in the work, in which case the starting point seems usually more like an ugly flowerpot.

Emma Helle was born in Stockholm in 1979. She moved to Finland at the age of three and discovered clay as a child, creating entire miniature worlds in the schoolyard. When her mother finally grew tired of her daughter coming home with clay on her trousers and face, she enrolled her in a pottery club. Helle drew and painted throughout her childhood and adolescence, setting her sights on art studies early. In a telling memory from high school, Helle recalls a teacher catching her skipping school, but instead of scolding asks her a candid question: “Have you ever thought about becoming an artist?”

After a year at the Nordic Art School in Kokkola, Helle entered the Academy of Fine Arts, Helsinki, where she studied from 1999 to 2007. Ever since her late student years, she has been a practising artist. For over ten years she has maintained her studio in a collective in Savio, Kerava, where around 20 artists work in a wing of a former rubber factory. Helle’s studio is delightfully chaotic, filled with chainsaws, sculptures, croquis sketches from sessions when the collective gathered here to draw from life, and even an old piano for late-night jazz jamming with friends.

Emma Helle has held about a dozen solo exhibitions since 2009, participated in countless group exhibitions since 2003, and engaged in interdisciplinary collaborations involving theatre and poetry. She has work in several prominent art collections.

1
Foibe
2012
Tempera på furu
Tempera männylle
Tempera on red pinewood

2
Vy över Sacré-Cœur
Näkymä Sacré-Cœuriin
View of Sacré-Cœur
2017
Tusch
Tussi
Indian ink

Lilla matsalen | Pieni ruokasali | Small Dining Room

3
Kvinna med tegelsopp
Nainen ja lehmäntatti
Woman with Mushroom
(Leccinum versipelle)
2019
Glaserad keramik
Lasitettu keramiikka
Glazed ceramics

Stora matsalen | Iso ruokasali | Large Dining Hall

4
Lejonet
Leijona
Lion
2024
Glaserat och förgyllt porslin
Lasitettu ja kullattu posliini
Glazed and gilded porcelain

Musikrummet | Musiikkihuone | Music Room

5
Utan titel
Nimetön
Untitled
2011
Glaserat stengods
Lasitettu kivitavara
Glazed stoneware

Salongen | Salonki | Salon

6
Flodguden
Joen jumala
The River God
2011
Glaserad keramik, trä
Lasitettu keramikka, puuta
Glazed ceramics, wood
STIFTELSEN PRO ARTIBUS

7
Sommargäster
Kesävieraat
Summer Guests
2024
Glaserad, förgylld keramik, trä
Lasitettu ja kullattu keramiikka, puu
Glazed, gilded ceramics, wood

Badrummet | Kylpyhuone | Bathroom

8
Fredsmäklaren
Rauhantekijä
Peacemaker
2023
Glaserat, förgyllt stengods
Lasitettu, kullattu kivitavara
Glazed, gilded stoneware

Presidentens rum | Presidentin huone | Presidential Suite

9
Äppelträdet
Omenapuu
Apple Tree
2024
Glaserat och förgyllt porslin
Lasitettu, kullattu posliini
Glazed and gilded porcelain

10
On a Limb
2022
Glaserat och förgyllt porslin
Lasitettu, kullattu posliini
Glazed and gilded porcelain

Biblioteket Kirjasto The Library

11

Brinnande päron

Palava päärynä

Burning Pear

2022

Glaserat, förgyllt stengods

Lasitettu, kullattu kivitavara

Glazed and gilded stoneware

Amos sovrum | Amoksen makuuhuone | Amos's Bedroom

12

Unho1a/Glömska

Unho1a

Unho1a/Folly

2023

Glaserad, förgylld keramik,

trä målat med kasein

Lasitettu ja kullattu keramiikka,

kaseiinilla maalattu puu

Glazed, gilded ceramics;

casein painted wood

Arbetsrummet | Työhuone | The Study

13
Porslinsmuseets hjältinna
Posliinimuseon sankarit
Heroine of the Porcelain Museum
2011
Glaserad keramik och trä
Lasitettu keramiikka ja puu
Ceramics and wood
STIFTELSEN PRO ARTIBUS

Helsingforsrummet | Helsingihuone | Helsinki Room

14
Vår på egen hand
Kevät itseksseen
Spring on Their Own
2023
Glaserat, förgyllt stengods
Lasitettu, kullattu kivitavara
Glazed, gilded stoneware

15
Fröknarna H & F
Neidot H & F
Misses H & F
2011
Glaserad keramik
Lasitettu keramiikka
Galzed ceramics
FÖRENINGEN KONSTSAMFUNDET/AMOS REX

16
Skisser från Paris
Luonnoksia Pariisista
Sketches from Paris
2017
Tusch och gouache
Tussi ja guassi
Indian ink and gouache

17
Alrunor i trädgården
Alruunat puutarhassa
Mandrakes in the Garden
2022
Glaserad keramik
Lasitettu keramiikka
Glazed ceramics

Alrunorna finns i blomrabatten framför kolonnaden, i den runda rabatten nedanför springbrunnen samt i blomkrukorna mellan bänkarna bredvid springbrunnen.

Alruunat löytyvät kukkaistutuksesta pylväikön edestä, pyöreästä istutuksesta suihkulähteen edestä sekä kukkaruukuista suihkulähteen päädyssä.

The mandrakes can be found in the flower beds in front of the pillars, in the round flower bed in front of the fountain and in the flowerpots by the benches next to the fountain.

